

כל יום - קרב הקציר: 11 חללים לאן זה מוביל?

אתה חושב שתפרוץ מלחמה חד-שה עם ירדן? נשאל מפקד אחת מ"חידות צה"ל המוצבות לאורך אפיק הירדן. "האם תפרוץ מלחמה? חייך המפקד, היא כבר פרצה!"

לגבי חיילי השרות הסדיר ואנשי המילואים של צה"ל, החוגים לאורך גיזרה של 120 קילומטר, בגבול עם ירדן — מים-המלח בדרום ועד אשדוד-יעקב בצפון — לא היתה זו מליצה: עבורם התחדשה המלחמה, לא מכבר.

אומנם לא היתה זו מלחמה של הסתערות וכיבושים, אך שוב לא דמה המצב לסידרת תקריות הגבול, שאורחי ישראל הרגלו אליהן ככל שנות קיום המדינה. נוכחות הצבאות, על שתי הגדות, הפך בשבועיים האחרונים לעימות צבאי, במלוא מובן המילה. המלחמה שהתנהלה בין הכוח הישראלי לבין הירדנים היה בבחינת מלחמה סטאטית: שום צד לא שש להסתער על יריבו. הירדנים — משום שאינם מסוגלים לזאת. צה"ל — משום שממשלת ישראל לא החליטה על כיבושים נוספים.

מה שמתרחש בשבועיים האחרונים לאורך הירדן יצא כבר מהתחום של תקריות-אש,

נראה בניין המשטרה הירדני, לאחר שתותחני צה"ל פגעו בו בתגובה על האש הירדנית. כל יום נוסף של מלחמה לאורך החזית בת 120 הקילומטרים מביא לקורבנות שווא נוספים ולגלייעד טריים וחדשים.

מראה מעל לגשר
בכניסה לנשר אלנבי מוצב נליעד לזכר שלושת הצללי צה"ל שנפלו במקום זה לפני שבועיים. מעברו השני של הירדן,

הירדן עונה באש

עניינם של הפאלסטינאים בפרט, אותם פלסטינאים הדחוסים, באי-שקט ממורמר ב"מחנות ליד קו-האש.

נוסף לסיבות מכריעות אלה ולתופעות נוספות, כמו איבוד השליטה של הממשלה על הצבא, סיפקה ישראל לירדן מניע נוסף להתלקחות.

כדי לבלום את חידות החבלנים לישראל נאלצה ישראל להגביר את נוכחותה לאורך נהר הירדן. אם בתקופה שלאחר המלחמה היתה נוכחות זו סימלית בלבד, היא מורגשת יותר דהקא בשבועות האחרונים. הנוכחות הצבאית והאזרחית המוגברת של ישראל, לאורך קו-הגבול עם ירדן, שימשה לירדנים מקור לעצבנות ודאגה שבגללם החליטה, כנראה, לפעול בכוח.

מבחינתה של ירדן, כדאי אולי להביא לתגובה חריפה של צה"ל על התגרירותיה. תגובה כזו עלולה להחזיר את התעניינות העולם והאוי"ם למצב שנוצר לאחר מלחמת ששת-הימים.

אולם עד כמה ששיקול ירדני זה ידוע לישראל, ספק אם היא תוכל להבליג לאורך זמן ולהשלים עם מצב של מלחמה סטאטית, תמידית, התובעת בכל יום קרבנות נוספים.

אין זה דבר בלתי-סביר, שיום אחד יתעוררו אזרחי ישראל וירדן ויחכחו שה"מלחמה הנישטת יום-יום על גדות הירדן חרגה ממצבה הסטאטי והחלה לנוע — כש"מפת-האיזור השתנתה, פעם אחת נוספת.

את ישראל לנקוט בצעד כלשהו שיביא לשינוי במצב — אף אם יגרור הדבר תגובה חריפה ומוחצת מצד צה"ל.

★ ★ ★

מ צד שני, שוב אין ירדן יכולה — אפילו לו היתה מעוניינת בכך — למנוע חסות וסיוע לחבלנים היוצאים לפעולות בישראל: כל נסיון לעצור את אנשי אל-פתח היה מעמיד את המלך חוסיין בעמדה של בוגד בעניין הערבי המשותף — וב-

התגרירות ופעולות-תגמול. כל שחר בישור יום חדש של קרבות. כל קרב החל בחילופי יריות, מנשק קל בנקודה אחת שהציתה מייד את הגיזרה כולה — מגשר אלנבי, דרך גשר דמיה ועד גשר חוסיין — והתעצמו עד לחילופי אש ארטילריים.

גם מספר האבדות משני הצדדים (לישר-אל 11 הרוגים), העיד כי מלחמה של ממש נטושה לאורך הירדן.

מה גורם להתלקחות האש? לאן זה יוביל?

★ ★ ★

לא היה כל ספק, כי הירדנים מעוניינים בחימום הגיזרה. אחרי הפסקה של שבוע, הם התירו את חידוש בואם של חבלני אל-פתח, שהסתננו כדי לבצע פעולות-חבלה בגדה המערבית. כאשר חוסלה השבוע כנופייה של שלושה חבלנים, ש"הפגיוה את שדות יד-תנה, הסתבר שאנשיה נמנו על הגדוד הפלשתינאי של החטיבה העיראקית ה-421 החונה בירדן.

גם שאר ההתקלויות עם החבלנים, ופעולות-המיקוש באשדות-יעקב, העידו כי הירדנים נתנו שוב אור ירוק לחבלנים. פעילות כזו של אל-פתח מאיזור המוחזק כולו בידי כוחות צבא גדולים, היא בלתי-אפשרית ללא סיוע פעיל מצד הצבא הירדני. גם פתיחת-האש מן הצד הירדני לא היתה עוד פרי יוזמה של "המשוגע התורן". היא העידה על תיכונן וכוננות מלאים.

אולם קשה היה להבין את מניעיהם של הירדנים להתגרות כה קשה ותדירה. מדוע דהקא ירדן, החלשה מכל מדינות ערב, והפגיעה שבהן למהלומה אפשרית של צה"ל? קרוב לוודאי שלא היתה סיבה אחת לכך. מיכלול של סיבות הוא שהביא להיזדרדות המצב. ירדן היא המדינה היחידה מבין אלו שבאזרחיהן הובטו על-ידי צה"ל, אשר אינה יכולה להרשות לעצמה, ולוא גם מבחינה כלכלית, את המשך המצב הקיים. היא חייבת לחזק בכל האמצעים שבידה, כדי להכריח

נוף החזית
מעל למוצב שבקירבת קיבוץ גשר משקיפים חיילים ישראלים לעבר איזור-הקרבות, שהתלקח בתחילת השבוע. בתמונה נראית ביקעת-הירדן, המחוזקת בידי הירדנים. הבניין הגדול משמאל הוא תחנת-הכוח של רוטנברג בנהרייב. הנמצאת בשטח ירדן. באיזור זה התפתח השבוע קרב-אש ארטילרי כבד ואכזרי.

רקס
שניים מחוליית אנשי אל-פאתח שנהרגו במארב, לאחר שהפגיוו את משק יד-תנה. ההרוג בקידמת-התמונה ידוע בכינוי "רקס", והוא מברוחי כלא-שטה.